

GEMEENTELIJK RIOLERINGSPLAN 2018-2022 GEMEENTE OUDER-AMSTEL

INFORMATIEVE MEMO

WAAROM EEN GRP?

Vanuit de wet milieubeheer zijn gemeenten sinds 1995 verplicht een gemeentelijk rioleringsplan (GRP) op te stellen. Het GRP geeft inzicht in de omvang, het functioneren en de kwaliteitstoestand van de voorzieningen waarmee de gemeente invulling geeft aan de wettelijke zorgplichten voor het afval-, hemel- en grondwater. De Wet milieubeheer geeft de contouren aan, maar de gemeente bepaalt zelf hoe het plan tot stand komt, voor welke periode deze geldig is en hoe gedetailleerd de inhoud is.

Het huidige GRP is opgesteld voor de planperiode 2011 tot en met 2015 en stilzwijgend verlengd. Het opstellen van het nieuwe GRP 2018-2022 wordt ambtelijk voorbereid door DUO+, in opdracht van de gemeente Ouder-Amstel. Met deze memo wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de gemeentelijke watertaken en het proces voor de totstandkoming van het GRP 2018-2022.

BEGRIIP VOOR DE GEMEENTELIJKE RIOLERINGSZORG EN DE WATERTAKEN

Het GRP neemt een prominente plaats in; het is het integrale beleidsplan waarin de strategieën en de bekostiging van de gemeentelijke watertaken worden verwoord. De visie en ambities staan centraal, waarbij invulling wordt gegeven aan een aantal kaders uit het Coalitieakkoord: efficiëntere bedrijfsvoering, inzetten op duurzaamheid, een stabiele gezonde financiële situatie en het handhaven van het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte.

Riolen, drains, gemalen, sloten en greppels hebben allen tot doel het verwerken van (afval)water waarvan men zich wil ontdoen. En op een zodanige wijze dat dit geen problemen of overlast veroorzaakt. Het afvalwater van huishoudens wordt bijvoorbeeld ingezameld en getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallaties omdat dit ziektekiemen kan bevatten. Regenwater is daarentegen in principe schoon en mag best direct op een sloot worden geloosd. Al die voorzieningen hebben dan ook een belangrijke functie in het dagelijks leven:

- Ze beschermen de volksgezondheid;
- Ze houden het oppervlaktewater en de bodem schoon;
- Ze zorgen voor droge voeten en voorkomen wateroverlast

De gemeentelijke watertaken hebben raakvlakken met veel andere beleids- en taakvelden (zoals wegen, groen en verkeer). De afstemming wordt gerealiseerd door gedeelde en gezamenlijke kwaliteit voor de openbare ruimte, in de integrale onderhouds- en vervangingsprogramma's van de gemeente. Hoger liggende doelstellingen zijn de beleving van water in de dorpen en wijken door inwoners en voor toeristen en het duurzaamheidsdenken.

KAPITAALGOED

Naast vervulling van de bovenstaande kernfuncties en doelen is het geheel aan voorzieningen een enorm kapitaalgoed. Zo ligt er alleen al 43 kilometer rioolbuis en 36 kilometer aan druk- en persriolen in de grond. De totale vervangingswaarde is geschat op circa € 46 mln. De invulling van de gemeentelijke watertaken kost dan ook veel geld. Volgens de Programmabegroting 2017 geeft de gemeente Ouder-Amstel er jaarlijks €1,8 mln aan uit. Dit zijn niet alleen de kosten voor het vervangen en verbeteren van voorzieningen, maar ook de (personeels)kosten voor zaken als reiniging en inspectie, het kolkenzuigen en het uitvoeren van onderzoeken en opstellen van plannen e.d. Dit bedrag wordt bekostigd vanuit de rioolheffing, en dus direct door de inwoners en bedrijven in de gemeente.

De rioleringszorg en de gemeentelijke watertaken zijn dus van grote invloed op de volksgezondheid, de veiligheid en de lokale lasten. Het is dan ook van belang dat de rioleringszorg en de watertaken serieus en efficiënt worden ingevuld en uitgevoerd.

WAT ZIJN DE GEMEENTELIJKE AMBITIE EN SPEERPUNTEN VOOR DE KOMENDE PERIODE?

De zorgplichten voor stedelijk afvalwater, overtollig hemelwater en grondwateroverlast zijn voor de gemeente wettelijke plichten. De gemeente heeft echter bij de invulling van deze zorgplichten de beleidsvrijheid de aanpak te kiezen wat zij, gelet op de lokale omstandigheden, het meest doelmatig en kostenefficiënt vindt. Hierbij is het streven hinder door geur, geluid en werkzaamheden te beperken en te komen tot een toekomstgerichte (afval)waterketen en (grond)watersysteem, door een adequate invulling van de zorg voor de gemeentelijke riolering en watersysteem. Voor de komende jaren zijn de volgende speer- en vraagpunten benoemd:

- Benutten kansen voor nieuwe sanitatie: in hoeverre willen we anders omgaan met het afvalwater en hemelwater en dit als grondstof of energiebron zien?
- We brengen de gegevens op orde en leggen deze vast. We vergroten het inzicht in de toestand en het functioneren van de riolen.
- Assetmanagement – we zetten stappen van het cyclisch beheren van de voorzieningen naar effectgestuurd rioolbeheer. Riolen gaan niet eeuwig mee. Belangrijke vragen voor de komende jaren zijn dan ook: wat levert het op als de riolen langer laten liggen, en wat zijn dan de risico's? Het doel van assetmanagement is het maken van transparante keuzes en het efficiënt inzetten van de beschikbare middelen (het doen, of juist laten, van een reparatie of investering versus de effecten daarvan).
- We benutten de kansen voor de ombouw van gemengde riolen voor de splitsing van vuilwater- en regenwaterstromen.
- We stellen onze taakopvatting hemelwater op . De verplichtingen en voorwaarden voor de omgang met hemelwater op particulier terrein leggen we eenduidig vast.
- We hebben inzicht in de locaties binnen stedelijk gebied die gevoelig zijn (of in de toekomst worden, als gevolg van verwachte toename in neerslag) voor hinder of wateroverlast bij heftige buien. In 2018 voert de gemeente de klimaatstresstest voor de openbare ruimte uit zoals afgesproken in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. In 2020 is het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten te standaard.
- De technische kaders en uitgangspunten voor het ontwerp van voorzieningen voor water en riolering leggen we vast in Leidraad Inrichting Openbare Ruimte.
- De insteek is dat we de grondwaterzorgplicht op een sobere en doelmatige wijze invullen. De afwegingen en eventuele maatregelen zijn altijd locatiespecifiek en maatwerk. De gemeente heeft hierin een onderzoekende en regisserende rol. De rol van de gemeente wordt op projectbasis actief gecommuniceerd met betrokkenen.

Er is dus ruimte voor lokale keuzes; het GRP geeft de invulling van de gemeentelijke watertaken voor de gemeente Ouder-Amstel weer. In het gehele traject staat de vraag "wat merken de burgers ervan?" centraal.

PROCES TOTSTANDKOMING GEMEENTELIJK RIOLERINGSPLAN

Waar legt de gemeente de lat? De beleidskeuzes in het GRP dienen realistisch te zijn. De visies en ambities worden door de ambtelijke uitvoeringsorganisatie Duo+ voorbereid en tussentijds getoetst bij de bestuurders, in een commissievergadering. De gemeenteraad stelt uiteindelijk het beleid, het programma, de doelen en de bestuurlijke opdracht vast, het college bepaalt vervolgens hoe dat bereikt wordt.

Het GRP beantwoordt de vragen 'wat wil ik?' en "wat spreek ik af" voor de invulling van de gemeentelijke watertaken. Op welke wijze de beantwoording van die vragen is opgepakt is weergegeven in de onderstaande figuur. Dit proces wordt grotendeels in 2017 doorlopen, zodat in februari 2018 het GRP 2018-2022 vastgesteld kan worden.

DE ROL VAN DE RAAD IN HET PROCES

Aangezien de gemeenteraad het GRP vaststelt en verantwoordelijk is voor keuzes wordt zij actief in het proces betrokken. Met deze memo wordt de raad geïnformeerd over de gemeentelijke watertaken en het proces dat in 2017/2018 wordt doorlopen. In november 2017 wordt de gemeenteraad gevraagd mee te denken in het opstellen van de ambities en speerpunten voor de zorgplichten gemeentelijke watertaken. Vervolgens vindt een uitwerking van het kostendekkingsplan plaats en wordt een advies voor de ontwikkeling van de rioolheffing uitgewerkt. Het streven is in februari 2018 het GRP 2018-2022 door de gemeenteraad vast te laten stellen.

Zo krijgen de ambities van de gemeente Ouder-Amstel een realistisch perspectief; kwaliteits- en kosteninzichtelijk!